EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 23.11.2023.
COM(2023) 748 final

2023/0431 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) od 15. prosinca 2022. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Mađarske

{SWD(2023) 384 final}

2023/0431 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) od 15. prosinca 2022. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Mađarske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Nakon što je Mađarska 11. svibnja 2021. dostavila nacionalni plan za oporavak i otpornost, Komisija je Vijeću predložila pozitivnu ocjenu. Vijeće je Provedbenom odlukom Vijeća od 15. prosinca 2022. odobrilo pozitivnu ocjenu[2].

(2) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 maksimalni financijski doprinos za bespovratnu financijsku potporu za svaku državu članicu trebalo bi ažurirati do 30. lipnja 2022. u skladu s metodom predviđenom u tom stavku. Komisija je 30. lipnja 2022. Europskom parlamentu i Vijeću predstavila rezultate tog ažuriranja.

(3) Mađarska je 31. kolovoza 2023. Komisiji dostavila izmijenjeni nacionalni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c Uredbe (EU) 2021/241.

(4) Izmijenjenim planom za oporavak i otpornost Komisiji se podnosi obrazloženi zahtjev za prijedlog izmjene Provedbene odluke Vijeća u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 s obzirom na to da se zbog objektivnih okolnosti plan za oporavak i otpornost djelomično više ne može provesti. Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je dostavila Mađarska odnose se na 19 mjera.

(5) Vijeće je 14. srpnja 2023. Mađarskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Konkretno, Vijeće je Mađarskoj preporučilo da učinkovito koordinira makroekonomske politike, postupno ukine ograničenja cijena i kamatnih stopa, potporu u stambenom sektoru usmjeri na kućanstva s niskim dohotkom, ojača fiskalni okvir, skupinama u nepovoljnom položaju poboljša pristup tržištu rada, poboljša primjerenost sustava socijalne pomoć, osigura djelotvoran socijalni dijalog i poboljša regulatorni okvir i tržišno natjecanje u području usluga. Vijeće joj je preporučilo i da smanji ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima bržim uvođenjem energije iz obnovljivih

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.
[2] ST 15447 2022; ST 15447 2022 ADD 1

izvora, postupno ukine subvencije za fosilna goriva, revidira pravila o tržištu energije uravnoteženja i određivanje tarifa te nadogradi elektroenergetsku infrastrukturu. Osim toga, Vijeće je Mađarskoj preporučilo da diversificira uvoz fosilnih goriva i poveća energetsku učinkovitost, posebno u zgradama. Vijeće je preporučilo prilagodbu postojećeg sustava reguliranih cijena energije kako bi se potaknula štednja energije i pružila ciljana potpora kućanstvima s niskim dohotkom. Preporuke uključuju i pojačanje napora usmjerenih na pružanje i stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju.

(6) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost dostavljen je nakon postupka savjetovanja provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Sažetak savjetovanja dostavljen je zajedno s izmijenjenim nacionalnim planom za oporavak i otpornost. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje utvrđenima u Prilogu V. toj uredbi.

Zahtjev za zajam na temelju članka 14. stavka 2. Uredbe 2021/241

(7) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji je dostavila Mađarska uključuje zahtjev za potporu u obliku zajma za provedbu jedne dodatne mjere. Očekuje se da će mjera doprinijeti svladavanju izazova povezanih s tržištem rada i olakšati reintegraciju roditelja s malom djecom na tržište rada.

(8) Konkretno, Mađarska je zatražila potporu u obliku zajma za provedbu novog ulaganja u okviru komponente 1. Ulaganje 5. (Otvaranje dodatnih novih mjesta u jaslicama) u okviru komponente 1. (Demografija i javno obrazovanje) sastoji se od dodatnog povećanja dostupnosti usluga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja otvaranjem 519 dodatnih mjesta u jaslicama uz ona koja će se otvoriti u okviru plana za oporavak i otpornost na temelju bespovratne potpore. Mjerom se povećava razina ambicioznosti ulaganja 4. (Otvaranje novih mjesta u jaslicama) u okviru komponente 1. (Demografija i javno obrazovanje).

Izmjene na temelju članka 21. Uredbe 2021/241

(9) Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je Mađarska dostavila zbog objektivnih okolnosti odnose se na 19 mjera.

(10) Mađarska je objasnila da se zbog visoke inflacije dvije mjere više ne mogu potpuno ili djelomično ostvariti u skladu s planom za oporavak i otpornost. To se odnosi na ključne etape 68., 69., 70. i 71. ulaganja 1. (Izgradnja glavnih sustava za zamjenu vode, razvoj novih mreža i sustava) u okviru komponente 4. (Upravljanje vodama) i smanjenje ciljnih vrijednosti pod rednim brojevima 119. i 120. te na krajnju ciljnu vrijednost 121. ulaganja 2. (Potpora za upotrebu solarnih ploča u stambenim zgradama i modernizaciju grijanja) u okviru komponente 6. (Energija – zelena tranzicija). Na temelju toga Mađarska je zatražila da se uklone opis ulaganja i ciljne etape ulaganja 1. (Izgradnja glavnih sustava za zamjenu vode, razvoj novih mreža i sustava) u okviru komponente 4. i da se smanji razina potrebne provedbe ciljnih vrijednosti 119., 120. i 121., te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(11) Mađarska je objasnila da su četiri mjere postale djelomično neostvarive zbog tehničkih poteškoća tijekom provedbe povezanih s kašnjenjima i manjkom kapaciteta te povećanom potražnjom za elektrifikacijom. To se odnosi na odgodu ključnih etapa 80. i 81., smanjenje i izmjenu ciljnih vrijednosti 81. i 82., smanjenje ciljne vrijednosti 83. i

izmjenu opisa mjere ulaganja 1. (Izgradnja kapaciteta prigradske željezničke mreže) u okviru komponente 5. (Održivi zeleni prijevoz); odgodu ključne etape 87. i ciljne vrijednosti 90. ulaganja 2. (Prebacivanje zagušenja željezničke mreže na koridor TEN-T) u okviru komponente 5.; odgodu ključne etape 91. u okviru ulaganja 3. (Razvoj autobusnog prijevoza s nultom stopom emisija) u okviru komponente 5.; odgodu ključne etape 94. i smanjenje ciljne vrijednosti 95. u okviru ulaganja 4. (Uvođenje središnjeg upravljanja prometom na željeznicama mreže TEN-T) u okviru komponente 5. Mađarska je objasnila da je još jedna mjera postala djelomično neostvariva zbog tehničkih poteškoća povezanih s tehničkom neizvedivošću i kašnjenjima u razvoju IT-a. To se odnosi na ključnu etapu 243. reforme 29. (Proširenje sustava automatskog administrativnog odlučivanja u cilju povećanja učinkovitosti, transparentnosti i smanjenja rizika od nepravilnosti) u okviru komponente 9. (Upravljanje i javna uprava). Na temelju toga Mađarska je zatražila da se izmijeni opis prethodno navedenih mjera i prethodno navedenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(12) Mađarska je objasnila da jedna mjera više nije u potpunosti ostvariva zbog poremećaja u lancu opskrbe uslijed ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine. To se odnosi na uklanjanje ključnih etapa 137. i 138. ulaganja 1. (Jačanje pametne, inovativne i održive industrije gospodarenja otpadom i tržišta sekundarnih sirovina) u okviru komponente 7. (Prelazak na kružno gospodarstvo). Na temelju toga Mađarska je zatražila da se ukloni opis prethodno navedene mjere i prethodno navedenih ključnih etapa, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(13) Mađarska je objasnila da jedna mjera više nije u potpunosti ostvariva zbog nedostatka potražnje. To se odnosi na ključne etape 122. i 123. i ciljne vrijednosti 124. i 125. ulaganja 3. (Ugradnja postrojenja za skladištenje energije za operatora prijenosnih sustava i operatore distribucijskih sustava) u okviru komponente 6. (Energija – zelena tranzicija). Na temelju toga Mađarska je zatražila da se uklone prethodno navedeni opis ulaganja, ključne etape i ciljne vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(14) Mađarska je objasnila da su tri mjere izmijenjene kako bi se uvele bolje alternative i ostvarila izvorna ambicioznost mjere. To se odnosi na ključne etape 97. i 98. reforme 1. (Uvođenje jedinstvene nacionalne tarife, sustava za izdavanje karata i obavijesti za putnike za autobusni i željeznički prijevoz od strane nacionalnog tijela nadležnog za javni prijevoz) u okviru komponente 5. (Održivi zeleni prijevoz), ključnu etapu 99. i opis reforme 1. (Preobrazba propisa o električnoj energiji) u okviru komponente 6. (Energija – zelena tranzicija) te ključne etape 127., 128. i 129. ulaganja 4. u okviru komponente 6. Na temelju toga Mađarska je zatražila da se izmijene prethodno navedene ključne etape i ciljne vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(15) Mađarska je nadalje zatražila da se preostala sredstva oslobođena uklanjanjem mjera iz članka 21. Uredbe (EU) 2021/241 iskoriste za nadoknadu povećanih troškova dviju mjera, povećanje razine ambicioznosti triju mjera i uključenje triju novih mjera. To se odnosi na ciljnu vrijednost 25. ulaganja 4. (Otvaranje novih mjesta u jaslicama) u okviru komponente 1. (Demografija i javno obrazovanje); ključne etape 72., 73. i 74. ulaganja 2. (Uspostava sustava praćenja) u okviru komponente 4. (Upravljanje vodama); ciljnu vrijednost 95. ulaganja 4. (Uvođenje središnjeg upravljanja prometom na željeznicama mreže TEN-T) u okviru komponente 5. (Održivi zeleni prijevoz); novo ulaganje 5. (Razvoj sustava tramvaja i trolejbusa u Budimpešti) u okviru komponente 5.; ciljnu vrijednost 117. ulaganja 1. (Razvoj klasične i pametne mreže za

operatore prijenosnih sustava i operatore distribucijskih sustava) u okviru komponente 6. (Energija – zelena tranzicija); nove ključne etape 369. i 370., ciljnu vrijednost 371. ulaganja 6. (Ulaganja u energetsku učinkovitost javnih zgrada) u okviru komponente 6.; novo ulaganje 2. (Izgradnja infrastrukture za pametni sustav odvojenog prikupljanja otpada i povezana vozila za skupljanje otpada s nultom stopom emisija) u okviru komponente 7. (Prelazak na kružno gospodarstvo).

(16) Mađarska je zatražila da se u komponentu 7. (Prelazak na kružno gospodarstvo) uključi dodatna reforma 2. (Jačanje svijesti). Reforma uključuje donošenje nacionalnog akcijskog plana za komunikaciju i nacionalne komunikacijske strategije. Na temelju toga Mađarska je zatražila da se u plan doda prethodno navedena mjera, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(17) Komisija smatra da razlozi koje je navela Mađarska opravdavaju izmjenu na temelju članka 21. stavka 2. te uredbe.

(18) Raspodjelu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u obrocima trebalo bi izmijeniti kako bi se u obzir uzeli nova dodijeljena sredstva, izmjene plana i okvirni rok koje je iznijela Mađarska.

Ispravak administrativnih pogrešaka

(19) U tekstu Provedbene odluke Vijeća uočeno je sedam administrativnih pogrešaka. Provedbenu odluku Vijeća trebalo bi izmijeniti kako bi se ispravile te administrativne pogreške, koje ne odražavaju sadržaj plana za oporavak i otpornost podnesenog Komisiji 3. studenog 2022., kako su ga dogovorile Komisija i Mađarska. Te se administrativne pogreške odnose na ciljnu vrijednost 45. ulaganja 4. (Infrastruktura za strukovno obrazovanje i osposobljavanje za 21. stoljeće) u okviru komponente 2. (Visokokvalificirana, konkurentna radna snaga); ciljnu vrijednost 60. ulaganja 3. (Promicanje zapošljavanja i razvoja vještina na temelju lokalnih posebnosti) u okviru komponente 3. (Program za smanjenje zaostataka u naseljima); reformu 1. (Jačanje svijesti) u okviru komponente 4. (Upravljanje vodama); ciljnu vrijednost 146. ulaganja 1. (Razvoj uvjeta za zdravstvenu skrb u 21. stoljeću) u okviru komponente 8. (Zdravlje); reformu 1. (Osnivanje tijela za integritet radi boljeg sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, sukoba interesa i korupcije te drugih nezakonitosti i nepravilnosti povezanih s provedbom potpore Unije u Mađarskoj) i reformu 3. (Uvođenje posebnog postupka u slučaju posebnih kaznenih djela povezanih s izvršavanjem javnih ovlasti ili upravljanjem javnom imovinom („sudsko preispitivanje”)) u okviru komponente 9. (Upravljanje i javna uprava) te ključne etape 231., 232. i 233. reforme 26. (Poboljšanje transparentnosti i pristupa javnim informacijama) u okviru komponente 9. (Upravljanje i javna uprava). Ti ispravci ne utječu na provedbu predmetnih mjera.

Poglavlje o planu REPowerEU na temelju članka 21.c Uredbe 2021/241

(20) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje 13 novih reformi i 16 novih ulaganja. Poglavlje o planu REPowerEU uključuje proširene mjere koje utječu na dvije mjere u okviru komponente 6. (Energija – zelena tranzicija). Proširenim mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU znatno se povećava razina ambicioznosti mjera koje su već uvrštene u plan za oporavak i otpornost.

(21) Problem energetskog siromaštva rješava se reformom usmjerenom na izjednačavanje uvjeta pri podnošenju prijava za programe potpore za energetsku učinkovitost stambenih objekata koje financira EU (C10.R12.: Podupiranje prijava potencijalnih korisnika za programe potpore za energetsku učinkovitost stambenih objekata koje

financira EU) i ulaganjem kojim se podupire energetska učinkovitost stambenih zgrada (C10.I13: Uspostava financijskog instrumenta za poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada i rješavanje problema energetskog siromaštva).

(22) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje reforme i ulaganja usmjerene na integraciju energije iz obnovljivih izvora energije u mađarski elektroenergetski sustav i jačanje elektroenergetskog sustava. To se odnosi na proširena ulaganja u razvoj mreže i širenje pametnih brojila, koja su dio sveobuhvatnog ulaganja u razvoj mreže (C10.I1: Razvoj i digitalizacija elektroenergetske mreže) i nova ulaganja povezana s aktivnostima digitalizacije operatora sustava i poboljšanjem točnosti vremenskih prognoza radi bolje procjene proizvodnje energije (C10.I1: Razvoj i digitalizacija elektroenergetske mreže) te aktivnostima digitalizacije u energetskom sektoru (C10.I5: Digitalizacija energetskih poduzeća). Reforme u tom području uključuju mjere čiji je cilj poboljšati transparentnost, predvidivost i dostupnost postupka priključenja na mrežu za obnovljive izvore energije, posebno obvezu izdavanja odobrenja za priključenje na mrežu od 12 000 MW za energetska postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora koja ovise o vremenskim uvjetima (C10.R1: Poboljšanje transparentnosti, predvidivosti i dostupnosti postupka priključenja na mrežu) i utvrđivanje standardiziranog pristupa za zahtjeve za priključenje koji će primjenjivati operatori distribucijskih sustava (C10.R1: Poboljšanje transparentnosti, predvidivosti i dostupnosti postupka priključenja na mrežu); povećanje upotrebe pametnih brojila radi boljeg iskorištavanja tehnologije (C10.R3: Prilagodba zakonodavstva o pametnim brojilima); uspostavu sveobuhvatnog regulatornog okvira za skladištenje energije (C10.R8: Zakonski poticaji za skladištenje energije); osiguravanje da tarife za prijenos i distribuciju budu nediskriminirajuće i odražavaju troškove (C10.R2: Određivanje mrežnih tarifa). Reforme uključuju i reviziju zakonodavstva o energetskim zajednicama kako bi se potaknuo njihov razvoj i sudjelovanje u aktivnostima kao što su zajednička proizvodnja i potrošnja (C10.R7: Širenje energetskih zajednica); uvođenje zakonodavnih izmjena i izmjena politika kako bi se poboljšao pristup tržištu i razvoj usluga agregatora (C10.R4: Jačanje uloge agregatora); izmjenu okvira kako bi se tržište otvorilo novim sudionicima na strani ponude na tržištu regulacijske rezerve (C10.R6: Obnova strukture proizvoda na tržištima regulacijske rezerve kako bi se olakšao ulazak na tržište za nove vrste fleksibilnosti); uvođenje dinamičnog određivanja cijena (C10.R5: Šira primjena dinamičnog određivanja cijena u ugovorima o kupnji električne energije).

(23) Poglavlje o planu REPowerEU sadržava nekoliko mjera za povećanje potencijala Mađarske za energiju iz obnovljivih izvora. To uključuje reformu povezanu s revizijom regulatornog okvira (C10.R11: Poboljšanje regulatornog okvira za geotermalnu energiju) i dva ulaganja za promicanje istraživanja i upotrebe geotermalne energije (C10.I11: Podupiranje istraživanja geotermalne energije; C10.I16: Uspostava financijskog instrumenta za podupiranje istraživanja i iskorištavanja geotermalne energije); prilagodbu pravnog okvira radi poticanja razvoja ekosustava vodika iz obnovljivih izvora (C10.R9: Osiguravanje pravnog okvira za vodik iz obnovljivih izvora) i ulaganje kojim se podupire proizvodnja i upotreba vodika iz obnovljivih izvora (C10.I6: Ulaganja u vodik); razvoj strategije i akcijskog plana za promicanje uvođenja održive proizvodnje bioplina i biometana (C10.R10: Razvoj strategije i akcijskog plana za bioplin i biometan).

(24) Nova ulaganja doprinose i dekarbonizaciji i uvođenju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora mađarskog gospodarstva. To se odnosi na dekarbonizaciju aktivnosti industrijskih, znanstvenih, tehnoloških i logističkih parkova (C10.I2:

Ozelenjivanje industrijskih, znanstvenih, tehnoloških i logističkih parkova u energetske svrhe); potporu proizvodnji proizvoda u uzlaznim segmentima i pružanje usluga koje doprinose zelenoj tranziciji (C10.I3: Izgradnja proizvodnih kapaciteta zelenog gospodarstva); i dekarbonizaciju industrijskih procesa (C10.I4: Primjena zelenih tehnologija za dekarbonizaciju industrije).

(25) Druge nove mjere doprinose poboljšanju energetske učinkovitosti. To se odnosi na potporu za poboljšanje energetske učinkovitosti javnih zgrada (C10.I8: Ulaganja u energetsku učinkovitost javnih zgrada) te uspostavu financijskih instrumenata za potporu ulaganjima poduzeća u energetsku učinkovitost (C10.I12: Uspostava financijskog instrumenta za poboljšanje energetske učinkovitosti poduzeća) i poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada (C10.I13: Uspostava financijskog instrumenta za poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada i rješavanje problema energetskog siromaštva). Jedna od reformi u tom području usmjerena je na pružanje tehničke pomoći za pripremu prijava potencijalnih korisnika programa potpore za energetsku učinkovitost koji se financiraju sredstvima EU-a (C10.R12: Podupiranje prijava potencijalnih korisnika za programe potpore za energetsku učinkovitost stambenih objekata koje financira EU)

(26) Druga nova ulaganja usmjerena su na dekarbonizaciju prometa. To se odnosi na elektrifikaciju željezničke dionice i razvoj kapaciteta elektroenergetske mreže željeznica izgradnjom ili obnovom trafostanica (C10.I9: Elektrifikacija željezničkih dionica); uspostavu financijskog instrumenta za jačanje sektora elektromobilnosti razvojem infrastrukture za punjenje električnih vozila (C10.I14: Uspostava financijskog instrumenta za povećanje uvođenja postaja za punjenje električnih vozila); poticanje uvođenja električnih vozila u privatnom sektoru potporom u obliku bespovratnih sredstava i uspostavom financijskog instrumenta (C10.I10: Poticanje upotrebe baterijskih električnih vozila (BEV) u poduzećima; C10.I15: Uspostava financijskog instrumenta za potporu kupnji baterijskih električnih vozila za upravitelje voznih parkova); ulaganje u mobilnost na bazi vodika (C10.I6: Ulaganja u vodik). Očekuje se da će se reformom koja se odnosi na ekosustav vodika stvoriti povoljni uvjeti za upotrebu vodika u prometu (C10.R9: Osiguravanje pravnog okvira za vodik iz obnovljivih izvora).

(27) Poglavlje o planu REPowerEU sadržava nove mjere za razvoj zelenih vještina. To se odnosi na reformu kojom bi se trebala uspostaviti nacionalna strategija o vještinama za zelenu tranziciju i akcijski plan za njezinu provedbu (C10.R13: Nacionalna strategija za razvoj zelenih vještina) te ulaganje za potporu radnicima u stjecanju zelenih vještina (C10.I7: Jačanje ljudskih resursa u zelenom gospodarstvu) i poboljšanje usluga potrebnih za aktivnosti koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena (C10.I3: Izgradnja proizvodnih kapaciteta zelenog gospodarstva).

(28) Komisija je ocijenila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, na temelju kriterija za ocjenjivanje iz članka 19. stavka 3. Uredbe 2021/241.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

(29) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj je mjeri (ocjena A) sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove

s kojima se dotična država članica suočava i financijska sredstva koja su joj dodijeljena.

(30) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU i dalje na sveobuhvatan način obuhvaća šest stupova koji čine područje primjene Mehanizma: i. zelena tranzicija, ii. digitalna transformacija, iii. pametan, održiv i uključiv rast, iv. socijalna i teritorijalna kohezija, v. zdravstvena i ekonomska, socijalna i institucionalna otpornost te vi. politike za sljedeću generaciju. Glavni su ciljevi plana nepromijenjeni i uključuju poboljšanje potencijala rasta Mađarske, otvaranje radnih mjesta te gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost, što bi u konačnici trebalo smanjiti osjetljivost Mađarske na šokove.

(31) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU sadržava dodatne mjere za potporu stupu zelene tranzicije, a to se posebno odnosi na uvođenje obnovljivih izvora energije, elektrifikaciju razvojem mreže, poboljšanje energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada, širenje alternativne mobilnosti i razvoj zelenih vještina. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava i dodatne mjere potpore digitalnoj tranziciji, što se prije svega odnosi na razvoj digitalnih vještina, digitalizaciju javnih usluga, uvođenje jedinstvene nacionalne tarife, sustava za izdavanje karata i obavijesti za putnike na temelju digitalnih tehnologija.

(32) Nadalje, izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje mjere za poboljšanje socijalne i teritorijalne kohezije, posebno razvojem prigradskih i regionalnih željezničkih mreža s ciljem povećanja socijalne mobilnosti, osobito u regijama koje zaostaju, i potporom energetski siromašnim kućanstvima. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje dodatne mjere kojima se promiču politike za sljedeću generaciju i osigurava rodna ravnoteža, posebno ulaganjima u usavršavanje i prekvalifikaciju u području zelenih vještina te otvaranjem dodatnih mjesta u jaslicama kako bi se ženama poboljšao pristup tržištu rada i smanjile razlike u zaposlenosti.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Mađarsku

(33) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU doprinijeti djelotvornom (ocjena A) svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju upućenima Mađarskoj, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama danima u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

(34) Konkretno, u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU uzimaju se u obzir preporuke za Mađarsku koje je Vijeće službeno donijelo prije nego što je Komisija ocijenila izmijenjeni plan. Budući da se veličina plana povećala nakon dodatnog zahtjeva za zajam koji se ne namjerava upotrijebiti isključivo za ciljeve plana REPowerEU, u ukupnoj ocjeni uzimaju se u obzir sve strukturne preporuke za 2022. i 2023. Potpora u obliku zajma traži se gotovo isključivo za mjere uključene u poglavlje o planu REPowerEU, zbog čega je ocjena usredotočena na preporuke povezane s energijom iz 2023. Izmijenjenim planom za oporavak i otpornost uvode se izmjene ograničenog broja ulaganja na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241. Te izmjene ne utječu na ukupnu razinu ambicioznosti plana u pogledu rješavanja svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama upućenima Mađarskoj.

(35) Nakon što je ocijenila napredak u provedbi svih preporuka za Mađarsku u okviru Europskog semestra 2023., Komisija je zaključila da je ostvaren znatan napredak u osiguravanju likvidnosti malih i srednjih poduzeća (preporuka 2020.3.1.) i promicanju privatnih ulaganja (preporuka 2020.3.3.).

(36) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela gospodarskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Mađarskoj u okviru europskog semestra, posebno u pogledu zelene i digitalne tranzicije, energije, obrazovanja, tržišta rada, socijalne politike, zdravstva, okvira za borbu protiv korupcije, neovisnosti pravosuđa, tržišnog natjecanja u javnoj nabavi, kvalitete i transparentnosti donošenja odluka, oporezivanja i agresivnog poreznog planiranja te mirovinskog sustava. Nakon svladavanja navedenih izazova očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost doprinijeti i ispravljanju neravnoteža s kojima se suočava Mađarska utvrđenih u preporukama na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 u 2023., posebno u pogledu vrlo snažnih cjenovnih pritisaka i potreba vanjskog financiranja te potreba države za financiranjem.

(37) Izmjene mađarskog plana za oporavak i otpornost ne utječu na ishod prethodne ocjene kojom je utvrđeno da plan za oporavak i otpornost doprinosi djelotvornom rješavanju svih ili znatnog dijela preporuka upućenih Mađarskoj za 2019., 2020. i 2022. U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost Mađarska je uklonila ograničen broj ulaganja ili smanjila ambicioznost ulaganja, ali je to nadoknadila dodavanjem novih i proširenjem postojećih ulaganja. Smanjena je razina ambicioznosti u vezi s preporukom o gospodarenju vodama i otpadom. Međutim, ukupna ambicioznost na razini plana nije smanjena. Mnoge od novih mjera dodatno doprinose provedbi preporuka upućenih Mađarskoj, prije sve u vezi s energijom, koje su već djelomično obuhvaćene postojećim planom za oporavak i otpornost. Nove mjere odnose se na preporuke o energiji upućene Mađarskoj u 2023.

(38) Poglavljem o planu REPowerEU povećava se ambicioznost plana u odnosu na većinu relevantnih preporuka za Mađarsku u području energije (preporuke 2022.6. i 2023.4.), posebno u pogledu smanjenja ukupne ovisnosti o fosilnim gorivima, ubrzanja uvođenja obnovljivih izvora energije, reforme tržišta energije uravnoteženja, nadogradnje elektroenergetske infrastrukture, poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada, prilagodbe postojećeg sustava reguliranih cijena energije i jačanja napora na razini politika usmjerenih na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju. Poglavlje o planu REPowerEU uključuje nekoliko dodatnih reformi uz one koje su već bile uključene u plan za oporavak i otpornost kako bi se dodatno ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije, prije svega pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola (preporuke 2022.6.2. i 2023. 4.2.). Te se reforme odnose na obnovu strukture proizvoda na tržištima regulacijske rezerve, zakonske poticaje za skladištenje energije, osiguravanje pravnog okvira za vodik, usklađivanje postupka priključenja na elektroenergetsku mrežu i poboljšanje regulatornog okvira za geotermalnu energiju. I ulaganjima iz poglavlja o planu REPowerEU doprinosi se uvođenju obnovljivih izvora energije, npr. ozelenjivanje industrijskih parkova u energetske svrhe i istraživanje vodika i geotermalne energije.

(39) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje i ulaganja u razvoj elektroenergetske mreže, čime se povećava razina ambicioznosti postojeće mjere iz plana za oporavak i otpornost, i energetsku digitalizaciju, kako bi se poboljšala sigurnost opskrbe električnom energijom. Oba ulaganja doprinose daljnjem svladavanju izazova povezanog s nadogradnjom elektroenergetske infrastrukture (preporuke 2022 6.3. i

2023. 4.5.). Nekoliko ulaganja iz tog poglavlja poboljšava energetsku učinkovitost zgrada (preporuke 2022 6.5. i 2023. 4.7.), a riječ je o dodatnim mjerama kojima se dopunjuju mjere iz drugih komponenti plana. Te dodatne mjere uključuju program subvencija za poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada, javnih zgrada i poduzeća. Poglavlje o planu REPowerEU sastoji se od ulaganja u elektrifikaciju željeznica i subvencija za poticanje uvođenja električnih vozila i postaja za punjenje u privatnom sektoru. Ta ulaganja doprinose daljnjem svladavanju izazova povezanog s poboljšanjem održivosti prometa (preporuka 2022 6.6.). Poglavlje sadržava reforme i ulaganja za stjecanje vještina, usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage radi stjecanja zelenih vještina, čime se doprinosi provedbi relevantnih preporuka za Mađarsku (preporuke 2022 5.3. i 2023. 4.9.).

(40) Izmijenjenim planom povećava se ambicioznost postojeće mjere u donesenom planu za oporavak i otpornost u pogledu otvaranja novih mjesta u jaslicama. Ta bi mjera trebala doprinijeti provedbi preporuke za Mađarsku o integraciji najranjivijih skupina na tržište rada (preporuke 2019.2.1. i 2022 3.1.).

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

(41) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.3. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala rasta, otvaranje radnih mjesta i gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Mađarske, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te ublažavanju ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, zbog čega jačaju gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija unutar Unije.

(42) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU i dalje podržava oporavak Mađarske i poboljšava njezine izglede za dugoročni rast putem skupa ulaganja i reformi. Glavni su ciljevi plana nepromijenjeni i uključuju poboljšanje potencijala rasta Mađarske, otvaranje radnih mjesta te gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost, što bi u konačnici trebalo smanjiti osjetljivost Mađarske na šokove. Očekuje se da će se mjerama iz novog poglavlja o planu REPowerEU povećati energetska neovisnost i sigurnost (npr. reforma koja se odnosi na širenje energetskih zajednica (C10.R7)) i potaknuti dekarbonizacija u okviru reformi i ulaganja u obnovljive izvore energije i elektrifikaciju (npr. ulaganja u ozelenjivanje industrijskih, znanstvenih, tehnoloških i logističkih parkova (C10.I2) i primjenu zelenih tehnologija za dekarbonizaciju industrije (C10.I4)), poboljšanje energetske učinkovitosti (npr. mjere koje uključuju energetsku obnovu srednje razine temeljitosti (C10.I8, C10.I12 i C10.I13), širenje mobilnosti s nultim emisijama ugljika (C10.I9, C10.I10, C10.I14, C10.I15) i razvoj vještina potrebnih za zelenu tranziciju (C10.R13, C10.I7).

(43) U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost izmijenjene su razne mjere, a ukupna razina ambicioznosti izvornog plana za oporavak i otpornost uglavnom je zadržana. U okviru poglavlja o planu REPowerEU uvedeno je 16 dodatnih ulaganja i 13 reformi. Očekuje se da će izmijenjeni plan imati znatniji učinak na gospodarstvo s obzirom na veličinu novog poglavlja o planu REPowerEU. Očekuje se da će učinak na gospodarsku koheziju biti umjeren, a da će se novim poglavljem o planu REPowerEU smanjiti slabosti i osjetljivost gospodarstva u području energije još više nego izvornim planom.

(44) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU i dalje podržava socijalnu koheziju i sustave socijalne zaštite. U okviru komponente 1., zahvaljujući povećanoj ambicioznosti mjere C1.I4 (Otvaranje novih mjesta u jaslicama) i novoj mjeri C1.I5 (Otvaranje dodatnih novih mjesta u jaslicama), trebala bi se otvoriti dodatna mjesta u jaslicama i tako dodatno poboljšati pristup žena tržištu rada i smanjiti razlike u zaposlenosti.

(45) Mjerom C10.R12 u poglavlju o planu REPowerEU pruža se tehnička pomoć potencijalnim korisnicima programa potpore za energetsku učinkovitost koji se financiraju sredstvima EU-a, posebno ranjivim kućanstvima i kućanstvima koja su pogođena energetskim siromaštvom. Uspostavit će se financijski instrument za financiranje energetske obnove stambenih zgrada, pri čemu će najmanje 10 % potpore biti rezervirano za energetski siromašna kućanstva. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava i mjeru (C10.I7) za vještine i usavršavanje radne snage u područjima zelene tranzicije, u kojoj se prednost daje nezaposlenima, neaktivnoj radnoj snazi i radnicima u mikropoduzećima i malim poduzećima, čime se osiguravaju jednake mogućnosti za sve i povećava socijalna kohezija. Mjerom se predviđa razvoj novog sadržaja za učenje o zelenim vještinama za razne obrazovne programe, uključujući tečajeve za stjecanje mikrokvalifikacija, koji će se integrirati u akreditirane programe strukovnog i visokog obrazovanja, čime se doprinosi povećanju mogućnosti učenja i zapošljavanja za djecu i mlade.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

(46) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u taj plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[3] (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

(47) Mađarska je dostavila sveobuhvatne samoprocjene za sve izmijenjene komponente i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU, uključujući materijalne ocjene za okolišne ciljeve izložene riziku, čime se jamči rješavanje svih važnih okolišnih pitanja u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Za nekoliko su mjera kao mjera opreza uvedeni uvjeti za osiguranje usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete. To uključuje zaštitne mjere za aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama kako bi se postigle predviđene emisije stakleničkih plinova koje su niže od relevantnih referentnih vrijednosti, a po mogućnosti i znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti. Nadalje, za sve financijske instrumente i ulaganja u proizvodne kapacitete zelenog gospodarstva (C10.I3) uveden je popis kako bi se osiguralo da se ne podupiru aktivnosti i imovina koje nisu u skladu s načelom nenanošenja bitne štete. Isto tako, tamo gdje je to bilo potrebno uvedene su zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se podupiru samo održivi biometan i vodik iz obnovljivih izvora u skladu s Direktivom RED II te su dodane zaštitne mjere za aktivnosti geotermalnog bušenja. Utvrđena je potreba za dodatnom zaštitnom mjerom za jedan od projekata elektrifikacije željeznica (C10.I9) u vezi s kružnim gospodarstvom te je ona uvedena. Na temelju toga očekuje se da će

[3] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

izmijenjeni plan za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom ne nanosi bitna šteta.

(48) Nijedna mjera u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU nije obuhvaćena člankom 21.c stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241.

Doprinos ciljevima plana REPowerEU

(49) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (da) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.12. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se poglavljem o planu REPowerEU u velikoj mjeri (ocjena A) doprinijeti energetskoj sigurnosti, diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, povećanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetskoj učinkovitosti, povećanju kapaciteta za skladištenje energije ili potrebnom smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima prije 2030.

(50) Poglavlje o planu REPowerEU doprinosi povećanju energetske učinkovitosti zgrada i kritične energetske infrastrukture, povećanju proizvodnje i upotrebe održivog biometana i vodika iz obnovljivih ili nefosilnih izvora te povećanju udjela i ubrzavanju uvođenja energije iz obnovljivih izvora ulaganjem kojim se podupire uvođenje kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u industrijske parkove (C10.I2); reformom kojom se poboljšava regulatorni okvir za geotermalnu energiju (C10.R11) u kombinaciji s dva ulaganja kojima se podupire istraživanje i iskorištavanje geotermalne energije (C10.I11 i C10.I16); reformama i ulaganjima kojima se potiče proizvodnja i upotreba vodika iz obnovljivih izvora (C10.R9 i C10.I6); razvojem strategije i akcijskog plana za bioplin i biometan (C10.R10); ulaganjima u energetsku učinkovitost zgrada u stambenom (C10.I13), poslovnom (C10.I12) i javnom sektoru (C10.I8); reformom kojom se pruža tehnička pomoć potencijalnim korisnicima programa potpore za energetsku učinkovitost koji se financiraju sredstvima EU-a (C10.R12). Mjere koje doprinose dekarbonizaciji industrije uključuju mjere kojima se podupiru napori industrijskih, znanstvenih, tehnoloških i logističkih parkova u pogledu uvođenja energije iz obnovljivih izvora (C10.I2), ugradnje sustava skladištenja energije, upotrebe stambene topline i provedbe poboljšanja energetske učinkovitosti; proizvodnja proizvoda i pružanje usluga povezanih sa zelenom tranzicijom prema gospodarstvu s nultom stopom emisija (C10.I3) te zelene tehnologije (C10.I4), u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241.

(51) Poglavlje o planu REPowerEU doprinosi i rješavanju problema energetskog siromaštva u okviru reforme i ulaganja kojima se podupiru poboljšanja energetske učinkovitosti kućanstava, s posebnim naglaskom na kućanstvima s nižim dohotkom i energetski siromašnim kućanstvima (C10.R12 i C10.I13), u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241.

(52) Poglavlje o planu REPowerEU doprinosi i poticanju smanjenja potražnje za energijom prethodno navedenim poboljšanjima energetske učinkovitosti (C10.I12, C10.I13, C10.I8.), mjerama dekarbonizacije industrije (C10.I2, C10.I3), povećanjem upotrebe pametnih brojila (C10.R3, C10.I1) i digitalnih sustava praćenja (C10.I1), otvaranjem energetskog tržišta novim sudionicima na strani ponude (C10.R6) te ulaganjima povezanima sa zelenom tehnologijom (C10.I4), u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241.

(53) Širokim spektrom reformi i ulaganja poglavlje o planu REPowerEU doprinosi i uklanjanju unutarnjih i prekograničnih uskih grla u prijenosu i distribuciji energije,

podupire skladištenje električne energije i ubrzanje integracije obnovljivih izvora energije te promet s nultom stopom emisija i njegovu infrastrukturu, uključujući željeznice. Taj cilj podupiru reforme kojima se jača uloga energetskih zajednica (C10.R7) i agregatora (C10.R4), poboljšavaju tržišta regulacijskih rezervi (C10.R6), potiče skladištenje električne energije (C10.R8), proširuje krug potrošača koji upotrebljavaju pametna brojila (C10.R3) i usklađuje način na koji operatori distribucijskih sustava primjenjuju pravila o zahtjevima za priključenje (C10.R1) te dobrovoljno uvođenje dinamičnog određivanja cijena u stambenom sektoru (C10.R5). Ulaganja u pametna brojila, razvoj mreže, digitalizaciju, poboljšanje sustava vremenskih prognoza (C10.I1) i skladištenje energije u industrijskim parkovima (C10.I2) također bi trebala ojačati energetski sektor i pomoći u integraciji energije iz obnovljivih izvora. Promet s nultom stopom emisija i povezanu infrastrukturu trebala bi poduprijeti ulaganja u elektrifikaciju željeznica (C10.I9), poticanje uvođenja baterijskih električnih vozila i postaja za punjenje (C10.I10 i C10.I14), vozila s vodikovom gorivnim ćelijama i postaja za opskrbu vodikom te reforma mobilnosti na bazi vodika (C10.I6 i C10.R9), u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241.

(54) Poglavlje o planu REPowerEU doprinosi navedenim ciljevima i putem reforme za razvoj nacionalne strategije i akcijskog plana za zelene vještine (C10.R13) te ulaganjem u okviru kojeg se sadašnji i budući radnici podupiru u stjecanju vještina potrebnih za zelenu tranziciju (C10.I7) razvojem obrazovnih programa i povezanih sadržaja te osiguravanjem osposobljavanja za 50 000 stručnjaka. Digitalizacija energetskog sektora kao sredstvo u energetskoj tranziciji i podmjere kao što je poboljšanje točnosti vremenskih prognoza za elektroenergetsku mrežu (C10.I1) također stvaraju povoljne uvjeti za provedbu, u skladu s člankom 21.c stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241.

(55) Mjere u poglavlju o planu REPowerEU stoga su koherentne s nastojanjima Mađarske da ostvari ciljeve iz članka 21.c stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Posebno je značajan njihov doprinos rješavanju pitanja unutarnjeg i prekograničnog prijenosa energije, povećanju energetske učinkovitosti zgrada, promicanju upotrebe održivog biometana, vodika iz obnovljivih izvora i druge proizvodnje i upotrebe energije iz obnovljivih izvora, dekarbonizaciji industrije i prometu s nultom stopom emisija.

(56) Mjere iz poglavlja o planu REPowerEU koherentne su i s početnim planom za oporavak i otpornost jer se nadovezuju na reforme i ulaganja iz početnog plana za oporavak i otpornost, posebno u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te održivog prometa.

Mjere s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom

(57) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (db) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.13. iz Priloga V. toj uredbi poglavlje o planu REPowerEU sadržava mjere za koje se očekuje da će u velikoj mjeri (ocjena A) imati prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak.

(58) Poglavlje o planu REPowerEU sadržava mjere za razvoj energetske infrastrukture kako bi se olakšalo daljnje uvođenje obnovljivih izvora energije, mjere energetske učinkovitosti za kućanstva, poduzeća i javni sektor te mjere za promicanje alternativne mobilnosti na bazi električne energije i vodika. Očekuje se da će se na taj način doprinijeti smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i potražnje za energijom.

(59) Ukupni troškovi mjera s prekograničnom dimenzijom čine 83 % procijenjenih troškova poglavlja o planu REPowerEU.

(60) Visoki udio procijenjenih troškova s prekograničnom dimenzijom i činjenica da mjere iz poglavlja o planu REPowerEU pridonose osiguravanju opskrbe energijom i smanjenju potražnje za energijom i ovisnosti o fosilnim gorivima opravdavaju odabir ocjene A.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

(61) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili rješavanju izazova koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore klimatskim cijevima otpada 67,1 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost i 91,7 % ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU, izračunano u skladu s metodom iz Priloga VI. toj uredbi. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021.–2030.

(62) Izmijenjenim planom općenito se zadržava ambicioznost izvornog plana u pogledu zelene tranzicije. Ukidanjem ulaganja „Izgradnja glavnih sustava za zamjenu vode, razvoj novih mreža i sustava”, „Jačanje pametne, inovativne i održive industrije gospodarenja otpadom i tržišta sekundarnih sirovina” i „Ugradnja postrojenja za skladištenje energije za operatora prijenosnih sustava i operatore distribucijskih sustava” smanjuje se ambicioznost Mađarske u odnosu na dimenzije upravljanja vodama, sekundarnih sirovina u okviru kružnog gospodarstva i skladištenja energije. Istodobno se jačaju druge dimenzije kao što su poboljšanje infrastrukture javnog prijevoza (ulaganje „Razvoj sustava tramvaja i trolejbusa u Budimpešti”) i kružno gospodarstvo, poticanjem odvajanja i prikupljanja otpada kao prvog koraka u vrijednosnom lancu na kraju životnog ciklusa kako bi se ublažili negativni učinci na bioraznolikost koji proizlaze iz bacanja smeća u okoliš i odlaganja otpada na odlagališta. Mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU dodatno se razvija dimenzija zelene tranzicije iz izvornog plana. Konkretno, očekivani učinak izvornog plana, uključujući mjere za promicanje uvođenja sustava za energiju iz obnovljivih izvora, održivog prometa i energetske učinkovitosti zgrada, pojačan je dodatnim poticajnim reformama i dopunskim ulaganjima.

(63) Mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU znatno se povećava doprinos plana zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost. Očekuje se da će mjere koje se podupiru smanjiti emisije stakleničkih plinova i količine onečišćujućih tvari u energetskom, industrijskom i prometnom sektoru te sektoru zgrada. Kad je riječ o energetskom sektoru, razvoj mreže i digitalizacija, uvođenje kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biotermalnu i geotermalnu energiju te održivi vodik, kao i reforme za uklanjanje prepreka tranziciji sektora, kao što su dinamično određivanje cijena i mrežne tarife, doprinose postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i 2050. U industrijskom sektoru dekarbonizacija industrijskih procesa i mjere energetske učinkovitosti, ali i poboljšanje okvirnih uvjeta, primjerice za održivi vodik i bioenergiju, omogućuju tranziciju sektora uz postupno smanjenje udjela fosilnih goriva. U prometnom sektoru podupire se prelazak na održiv prometni sustav putem električne željezničke infrastrukture, baterijskih električnih vozila i postaja za punjenje

te vozila na vodik i postaja za opskrbu vodikom. Naposljetku, u sektoru zgrada energetski učinkovita obnova stambenih, poslovnih i javnih zgrada trebala bi dovesti do smanjenja potrošnje energije. Očekuje se da će većina mjera imati dodatne koristi za bioraznolikost zbog njihova očekivanog učinka na smanjenje emisija onečišćujućih tvari u zrak i ublažavanje klimatskih promjena.

(64) Mjere za održivi vodik primjer su kako se reforme i ulaganja kojima se doprinosi zelenoj tranziciji međusobno nadopunjuju i trebale bi djelovati zajedno s važnim reformama na nacionalnoj razini u Mađarskoj, kao što je nacionalna strategija za vodik. Slični su primjeri reforma i ulaganje za energetsku obnovu stambenih zgrada, reforma koja se odnosi na uvođenje sustava za energiju iz obnovljivih izvora i priključenje na mrežu te reforma i ulaganja za zelene vještine; sva tri pitanja su i među glavnim temama nacionalnog energetskog i klimatskog plana.

Doprinos digitalnoj tranziciji

(65) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri (ocjena A) doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore digitalnim ciljevima otpada iznos koji čini 29,1 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, izračunano u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VII. toj uredbi.

(66) Predložene izmjene izvornog plana ne utječu na ambicioznost u pogledu digitalne tranzicije, stoga ocjena ostaje nepromijenjena. U okviru revidiranog plana i dalje se podupire razvoj digitalnih vještina, digitalizacija javne uprave i gospodarstva, a to će imati trajan učinak.

(67) Očekuje se da će poglavlje o planu REPowerEU doprinijeti digitalnoj tranziciji i svladavanju izazova koji iz toga proizlaze podupiranjem digitalizacije operatora sustava (C10.I1: Razvoj i digitalizacija elektroenergetske mreže) i ugradnje pametnih brojila i tako doprinijeti sigurnosti opskrbe električnom energijom i operativnoj učinkovitosti elektroenergetskog sustava. U skladu s člankom 21.c stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU ne uzimaju se u obzir pri izračunu ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za potrebe primjene zahtjeva za digitalni cilj iz te uredbe.

Trajan učinak

(68) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.7. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj mjeri (ocjena A) imati trajan učinak na Mađarsku.

(69) Očekuje se da će se reformama „Jačanje uloge agregatora” (C10.R4), „Obnova strukture proizvoda na tržištima regulacijske rezerve kako bi se olakšao ulazak na tržište za nove vrste fleksibilnosti” (C10.R6) i „Širenje energetskih zajednica” (C10.R7) u poglavlju o planu REPowerEU osigurati sveobuhvatan regulatorni okvir i prema potrebi smanjiti prepreke za tržišta rezervi električne energije, energetske zajednice i agregatore. Druge reforme kao što su „Prilagodba zakonodavstva o pametnim brojilima” (C10.R3) i „Šira primjena dinamičnog određivanja cijena u ugovorima o kupnji električne energije” (C10.R5) utiru put daljnjoj elektrifikaciji energetskog sektora.

(70) Ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU „Ulaganja u vodik” (C10.I6) i „Podupiranje istraživanja geotermalne energije” (C10.I11) trebala bi dovesti do

daljnjeg uvođenja obnovljivih izvora energije i pomoći u smanjenju ovisnosti Mađarske o vanjskim izvorima energije, čime bi se povećala otpornost zemlje na buduće energetske šokove. Ulaganja „Primjena zelenih tehnologija za dekarbonizaciju industrije” (C10.I4) i „Izgradnja proizvodnih kapaciteta zelenog gospodarstva” (C10.I3) doprinose ozelenjivanju industrijskih procesa i trebala bi pomoći u očuvanju gospodarske konkurentnosti zemlje u zelenoj tranziciji.

Praćenje i provedba

(71) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

(72) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje ažurirani okvir za praćenje i provedbu. Zamjenik državnog tajnika odgovoran za provedbu plana za oporavak i otpornost (dalje u tekstu „nacionalno tijelo”) u ministarstvu nadležnom za provedbu potpore Unije ostaje odgovoran za opću koordinaciju plana za oporavak i otpornost te za praćenje napretka u ostvarivanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Međutim, sve provedbene zadaće delegiraju se provedbenim tijelima, tijelu koje dodjeljuje bespovratna sredstva te Mađarskoj razvojnoj banci za nova ulaganja koja će se provoditi putem financijskih instrumenata. Vrsta i opseg predloženih izmjena plana za oporavak i otpornost ne utječu na izvornu ocjenu djelotvornog praćenja i provedbe plana. Pojačana je struktura zadužena za provedbu, praćenje i izvješćivanje o planu za oporavak i otpornost i cjelokupni aranžmani koje je predložila Mađarska u smislu organizacije provedbe reformi i ulaganja i dalje su vjerodostojni. Ključne etape i ciljne vrijednosti za izmijenjene ili dodatne mjere, uključujući mjere iz poglavlja o planu REPowerEU, jasne su, a predloženi pokazatelji za te ključne etape i ciljne vrijednosti relevantni, prihvatljivi i pouzdani.

Troškovi

(73) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, navedeno u planu za oporavak i otpornost donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(74) Mađarska je dostavila dovoljno informacija i dokaza da se može smatrati da su troškovi općenito razumni i uvjerljivi. Mađarska je dostavila pojedinačne procjene troškova za sva izmijenjena i nova ulaganja iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost. Troškovi većine mjera procijenjeni su na temelju pristupa odozdo prema gore na način da su nadležna tijela iznijela jedinice od kojih se sastoji ulaganje, a njihovi jedinični troškovi procijenjeni su na temelju tržišnih cijena ili cijena sličnih jedinica u prošlim ulaganjima ili indikativnih ponuda dobavljača. Za ostale mjere primijenjen je pristup odozgo prema dolje u kojem se ukupni trošak projekta temelji na sličnim projektima iz prošlosti. U nekim su slučajevima pojedinosti o metodologiji i pretpostavkama korištenima za procjenu troškova bile ograničene ili manje jasne, zbog čega nije bilo moguće dati ocjenu A prema tom kriteriju ocjene. Većina troškova popraćena je odgovarajućim obrazloženjem i objašnjenjima o tome da iznosi ne uključuju troškove pokrivene postojećim ili planiranim financiranjem Unije. Konačno,

procijenjeni ukupni trošak plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjeran očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa Unije

(75) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguranje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća[4].

(76) U ocjeni izvornog plana za oporavak i otpornost, u skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi, utvrđeno je da su predloženi aranžmani primjereni (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa, među ostalim na temelju uspostave 27 ključnih etapa povezanih s mađarskim sustavom kontrole za zaštitu financijskih interesa Unije kao preduvjeta za bilo kakvo plaćanje na temelju članka 24. Uredbe (EU) 2021/241[5]. Taj se preduvjet jednako primjenjuje i na dio izmijenjenog plana za oporavak i otpornost koji se odnosi na zajam. Taj je zahtjev u skladu s korektivnim mjerama koje je Mađarska predložila u kontekstu postupka na temelju članka 6. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije i ne dovodi ih u pitanje.

(77) Komisija je od izvorne ocjene imala pristup informacijama o stvarnoj provedbi mađarskog sustava revizije i kontrole. To uključuje preliminarne zaključke revizije zaštite financijskih interesa Unije koju je Komisija provela u Mađarskoj.

(78) S obzirom na te informacije Komisija smatra da je sustav unutarnje kontrole mađarskog plana za oporavak i otpornost općenito primjeren. Uzimajući u obzir i 27 ključnih etapa povezanih s mađarskim sustavom kontrole za zaštitu financijskih interesa Unije, sustav unutarnje kontrole i aranžmani predloženi u revidiranom planu za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU temelje se na pouzdanim procesima i strukturama, u kojima su jasno utvrđene uloge i odgovornosti raznih tijela uključenih u provedbu, praćenje, kontrolu i reviziju plana, kao i njihove interakcije. Time se osigurava jasno razdvajanje funkcija i odgovornosti kontrole i revizije. Predlaže se da nacionalno tijelo zadrži opću odgovornost za koordinaciju plana za oporavak i otpornost te za provedbu kontrola nad provedbenim tijelima i tijelom koje dodjeljuje bespovratna sredstva. U skladu s izvornim ustrojem nacionalno tijelo bit će odgovorno za pripremu i podnošenje Komisiji zahtjeva za plaćanje i povezanih izjava rukovodstva na temelju provjerenih podataka iz sustava praćenja.

---

[4] Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.).

[5] COM(2022) 686 final: To vrijedi za ključne etape 160., 166., 169., 171., 174., 175., 195., 197., 198., 200., 201., 213., 214., 215., 216., 217., 218., 219., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 226., 227. i 228.

Međutim, odgovornost nacionalnog tijela promijenit će se u odnosu na druge zadaće jer je delegiralo sve provedbene zadaće provedbenim tijelima, tijelima koja dodjeljuju bespovratna sredstva te Mađarskoj razvojnoj banci za nova ulaganja koja će se provoditi putem financijskih instrumenata, dok će se odgovornost za praćenje napretka u provedbi ključnih etapa i ciljnih vrijednosti i nadzor krajnjih primatelja prenijeti na provedbena tijela i tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva te na Mađarsku razvojnu banku. Uloga tijela za reviziju plana za oporavak i otpornost dodijeljen je Glavnoj upravi za reviziju europskih fondova (EUTAF), koja bi trebala imati potrebne kapacitete i administrativno iskustvo za obavljanje povezanih revizijskih zadaća u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima. Odgovornost EUTAF-a proširena je i na tijelo koje provodi financijske instrumente (Mađarska razvojna banka). Mađarska je objasnila da je osnovala tijelo za integritet kao neovisno tijelo koje ima ovlasti intervenirati u svim slučajevima u kojima smatra da nadležna nacionalna tijela nisu poduzela potrebne korake za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, sukoba interesa, korupcije i drugih nezakonitosti ili nepravilnosti koje utječu ili postoji ozbiljan rizik od toga da bi mogle utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom Unije ili na zaštitu financijskih interesa Unije. Mađarska je objasnila i da je osnovala Upravu za unutarnju reviziju i integritet koja će provoditi redovite kontrole izjava o sukobu interesa i istražiti prijavljene potencijalne sukobe interesa. Mađarska je za mjere iz poglavlja o planu REPowerEU predložila primjenu istog sustava kontrole kao za izvorni plan za oporavak i otpornost. Osim toga, uz opće odredbe koje se primjenjuju na financijske instrumente, za financijske instrumente utvrđeni su i posebni kontrolni mehanizmi te je dogovoreno da će se oni uključiti u odgovarajuće mjere. Sustavom unutarnje kontrole osigurava se da su podaci iz članka 22. stavka 2. točke (d) podtočaka od i. do iii. Uredbe (EU) 2021/241 primjereni i da se pohranjuju u predviđenom repozitorijskom sustavu za praćenje, što doprinosi jačanju napora za sprečavanje zloupotrebe sredstava iz Mehanizma. Sustav unutarnje kontrole i drugi relevantni aranžmani u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, među ostalim za mehanizme provjere, prikupljanje i pohranu podataka te odgovornosti relevantnih dionika, primjereni su za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava na temelju Uredbe (EU) 2021/241 i izbjegavanja dvostrukog financiranja na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Komisija smatra da je sustav unutarnje kontrole mađarskog plana za oporavak i otpornost općenito primjeren, među ostalim i s obzirom na 27 ključnih etapa povezanih s mađarskim sustavom kontrole za zaštitu financijskih interesa Unije koje su preduvjet za sva plaćanja na temelju članka 24. Uredbe (EU) 2021/241.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

(79) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(80) Izmijenjeni plan zadržava koherentnu strukturu izvornog plana za oporavak i otpornost. Poglavlje o planu REPowerEU sadržava sinergije s postojećim mjerama koje se odnose na klimatske promjene i energetsku učinkovitost. Mjerama iz novog poglavlja o planu REPowerEU dodatno se povećava ambicioznost ulaganja povezanih s energetskom učinkovitošću iz komponente 6. (Energija – zelena tranzicija) izvornog plana.

(81) Poglavlje o planu REPowerEU temelji se na dosljednom paketu reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju. Ulaganje „Uspostava financijskog instrumenta za

poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada i rješavanje problema energetskog siromaštva” (C10.I13) nadopunjuje se s reformom „Podupiranje prijava potencijalnih korisnika za programe potpore za energetsku učinkovitost stambenih objekata koje financira EU” (C10.R12) na koherentan i djelotvoran način. Isto tako, ulaganja „Podupiranje istraživanja geotermalne energije (C10.I11) i „Ulaganja u vodik” (C10.I6) nadopunjuju se s reformama kojima se osigurava pravni okvir i okvir politika za potporu provedbi tih ulaganja („Poboljšanje regulatornog okvira za geotermalnu energiju” (C10.R11) i „Osiguravanje pravnog okvira za vodik iz obnovljivih izvora” (C10.R9)).

(82) Tim se izmjenama ne mijenja ukupna koherentnost plana te stoga ne utječu na prethodnu ocjenu koherentnosti plana za oporavak i otpornost.

Drugi kriteriji za ocjenjivanje

(83) Komisija smatra da izmjene koje je predložila Mađarska ne utječu na pozitivnu ocjenu plana za oporavak i otpornost iznesenu u Provedbenoj odluci Vijeća ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1 od 15. prosinca 2022. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Mađarske u pogledu relevantnosti, djelotvornosti, učinkovitosti i usklađenosti plana za oporavak i otpornost s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u članku 19. stavku 3. točkama (a), (c), (g), (h), (i), (j) i (k).

Ravnopravnost

(84) Komisija smatra da izmjene koje je predložila Mađarska ne utječu na ocjenu ravnopravnosti navedenu u Provedbenoj odluci Vijeća ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1 od 15. prosinca 2022.

Postupak savjetovanja

(85) Vlada je 28. srpnja pokrenula javno savjetovanje o revidiranom planu za oporavak i otpornost, a posebno njegovu novom poglavlju o planu REPowerEU, koje je trajalo do 11. kolovoza. Ministarstvo energetike objavilo je 28. srpnja obavijest o početku javnog savjetovanja. Na internetskoj stranici javnog savjetovanja primjedbe je iznijelo 14 organizacija civilnog društva, javnih i privatnih poduzeća te općina Budimpešta. Vlada je primila i šest komentara putem drugih komunikacijskih kanala. Na internetskoj stranici javnog savjetovanja može se pristupiti komentarima zaprimljenima putem namjenskog digitalnog kanala, zajedno s reakcijom vlade i objašnjenjem zašto je pojedina primjedba prihvaćena ili nije prihvaćena. U većini primjedbi tražila su se dodatna ulaganja i reforme za uštedu energije, proširenje planiranih ulaganja te ukidanje ulaganja povezanih s fosilnim gorivima. Općenito, prema izjavi vlade, u revidiranom planu za oporavak i otpornost uzete su u obzir četiri primjedbe, među ostalim ukidanje projekata povezanih s naftovodima i plinovodima.

(86) U skladu obvezom preuzetom u okviru reforme C9.R27 donesenog plana za oporavak i otpornost Mađarska je donijela strategiju savjetovanja u kojoj se utvrđuje način savjetovanja s dionicima. Predviđeno je da će ključni dionici budu intenzivnije uključeni u savjetovanja u kontekstu predviđenog odbora za praćenje plana za oporavak i otpornost. Kako bi se osiguralo da relevantni akteri preuzmu odgovornost ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji sadržava poglavlje o planu REPowerEU, uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

(87) Nakon Komisijine pozitivne ocjene izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, i zaključka da je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe i Prilogom V. toj uredbi, trebalo bi utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje, i iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u obliku bespovratne financijske potpore i potpore u obliku zajma.

Financijski doprinos

(88) Procijenjeni ukupni troškovi izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Mađarske, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznose 3 954 135 844 000 HUF, što na temelju referentne stope ESB-a za EUR i HUF u razdoblju od 1. travnja 2022. do 30. rujna 2022. za izvorni plan i na temelju prosječne referentne stope ESB-a za EUR i HUF od 31. kolovoza 2023. za nove mjere u okviru revidiranog plana za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU odgovara iznosu od 10 429 974 916 EUR. Iznosi u eurima iz opisa mjera i odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti izračunani su na istoj osnovi i to bi trebalo uzeti u obzir u njihovoj ocjeni. Budući da je iznos procijenjenih ukupnih troškova izmijenjenog plana za oporavak i otpornost veći od ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Mađarsku, financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. dodijeljen za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Mađarske, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa raspoloživog za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Mađarske, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU. Taj je iznos 5 811 147 717 EUR.

(89) U skladu s člankom 21.a stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 Mađarska je 31. kolovoza 2023. podnijela zahtjev za udio u prihodu iz članka 21.a stavka 1. te uredbe, koji se raspodjeljuje među državama članicama na temelju pokazatelja utvrđenih u metodi iz Priloga IV.a Uredbi (EU) 2021/241. Procijenjeni ukupni troškovi mjera iz članka 21.c stavka 3. točaka od (b) do (f) uključenih u poglavlje o planu REPowerEU iznose 1 749 690 000 000 HUF, što na temelju prosječne referentne stope ESB-a za EUR i HUF u razdoblju od 31. kolovoza 2023. odgovara iznosu od 4 602 872 701 EUR. Budući da je taj iznos veći od udjela koji je na raspolaganju za dodjelu Mađarskoj, dodatna bespovratna financijska potpora raspoloživa za Mađarsku trebala bi biti jednaka udjelu koji je na raspolaganju za dodjelu. Taj je iznos 700 513 718 EUR.

(90) Ukupan financijski doprinos dostupan Mađarskoj trebao bi iznositi 6 511 661 435 EUR.

Zajam

(91) Osim toga, Mađarska je radi potpore dodatnim reformama i ulaganjima zatražila potporu u obliku zajma u ukupnom iznosu od 3 918 313 481 EUR, i to 3 897 455 211 EUR za potporu reformama i ulaganjima iz poglavlja o planu REPowerEU i 20 858 270 EUR za potporu drugim reformama i ulaganjima iz plana za oporavak i otpornost. Iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost veći je od ukupnog iznosa financijskog doprinosa koji je na raspolaganju Mađarskoj, uključujući poglavlje o planu REPowerEU i ažurirani maksimalni financijski doprinos za bespovratnu financijsku potporu te prihode od sustava trgovanja emisijama na temelju Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i

Vijeća[6]. Maksimalni opseg zajma koji je zatražila Mađarska iznosi manje od 6,8 % njezina bruto nacionalnog dohotka u 2019. u tekućim cijenama.

Pretfinanciranje plana REPowerEU

(92) Mađarska je za provedbu svojeg poglavlja o planu REPowerEU zatražila sljedeća financijska sredstva: 700 513 718 EUR iz prihoda od sustava trgovanja emisijama u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i 3 897 455 211 EUR u obliku zajma.

(93) Za te je iznose, na temelju članka 21.d Uredbe (EU) 2021/241, Mađarska 3. listopada 2023. zatražila pretfinanciranje u iznosu od 919 593 786 EUR, odnosno 20 % zatraženih sredstava. Ovisno o raspoloživim sredstvima, taj iznos pretfinanciranja Mađarskoj bi trebalo staviti na raspolaganje podložno stupanju na snagu sporazuma koje će Komisija i Mađarska sklopiti na temelju članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 („sporazum o financiranju”) i na temelju članka 15. stavka 2. te uredbe („sporazum o zajmu”) i u skladu s tim sporazumima.

(94) Provedbenu odluka Vijeća ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD 1 od 15. prosinca 2022. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Mađarske trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Radi jasnoće Prilog toj provedbenoj odluci trebalo bi u potpunosti zamijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka (EU) ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1 mijenja se kako slijedi:

1. članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 1.*

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Mađarske na temelju kriterija predviđenih u članku 19. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti i dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s isplatom zajma, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani za pružanje potpunog pristupa osnovnim relevantnim podacima Komisiji utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.”;

2. u članku 2. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Unija Mađarskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne potpore u iznosu od 6 511 661 435 EUR.[7] Tim je doprinosom obuhvaćeno sljedeće:

(a) iznos od 4 639 429 967 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022.;

---

[6] Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

[7] Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Mađarske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

(b) iznos od 1 171 717 750 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.;

(c) iznos od 700 513 718 EUR[8], u skladu s člankom 21.a stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/241, isključivo za mjere iz članka 21.c te uredbe, uz iznimku mjera iz članka 21.c stavka 3. točke (a).

2. Komisija Mađarskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Iznos od 140 102 744 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 21.d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija to pretfinanciranje može isplatiti u najviše dva obroka.

Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.”;

3. umeće se sljedeći članak 2.a:

„Članak 2.a
Potpora u obliku zajma

1. Unija Mađarskoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 3 918 313 481 EUR. Potporu u obliku zajma iz stavka 1. Komisija Mađarskoj stavlja na raspolaganje u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

2. Iznos od 779 491 042 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 21.d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija to pretfinanciranje može isplatiti u najviše dva obroka.

3. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

4. Pretfinanciranje iz stavka 2. isplaćuje se ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o zajmu. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

5. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o zajmu ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Mađarska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom i utvrđene u vezi s provedbom izmijenjenog plana za oporavak i otpornost koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU. Kako bi ispunila uvjete za plaćanje, Mađarska mora ostvariti dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti najkasnije do 31. kolovoza 2026.”.

4. Prilog se zamjenjuje tekstom u Prilogu ovoj Odluci.

[8] Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela države članice u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu IV.a toj uredbi.

Članak 2.
Adresat

Ova je Odluka upućena Mađarskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik